هـــــاوڕێیەتیی و مـــــوچەی کەمئەندامان و ڕەشنـبیری زۆ.. نەوزاد بەندی

ناچارین دیسان بە جوملە چەند ووتارێک بنوسین، چونکە ئەستا خەڵکەکە تاقەتی موفرەدی نەماوە .. بە سندوق هەنار و لالەنگیی و تەماتە ئەکەن ..بە دەستە فڵچە و هەویری ددان شتن و بە کارتەنیش سابون ئەبەنەوە بە ماڵەوە .. وای لەهاتووە نووسەرەکانیش سە چوار کتـــب پەکەوە چـــاپ ئەکەن و .. بە خەڵـــایـــی پـشکەشـــی هـــاوڕێ و هاوئاوازەکانیـــانی ئەکەن، هەشتـــا خەڵکەکە لە هـوو دانـــامـنن و نایانخوێننەوە، ئیتر وەک دەڵێن سەردەمی هیچ و پوچیی و گەمژەییە، بە نمونە لەم ماوەیەدا خانووفرەشێک لەو دەشتی شارەزوورە پەیدا بـــووە لە یەکلامەکانیـــدا ووشەی (ئەشـنەوبیللا) زۆر دووبـــارە ئەکاتەوە، ئەمەیش وایکردووە کەناڕەکانی ڕاگەیاندنی یەکێتی و پـارتی و پەیجەکـانی تـڕە کەمـڵایەتییەکـان سـەرەی بە بگـرن بە چاوپەکەوتن و مـزگرد و دیبـەیت سـبـارەت بەو داهـنانە سـەقـتەی کە لە بنچینەدا ئەشهەدوبیلایە، بە جۆرێ کابرایان گەیاندە حاڵێک هەن هەن ئەگریا، چونکە قەت چاوڕێی ئەو هەموو مایک و ڕاگەیاندنەی نەدەکـرد بـنـە حـزوری لە کاتێکـدا سـەدان داهـنەر لەو دەشتـــی شارەزوورە کەووە تەی داون، کەناڕێک بەسەریان ناکاتەوە ..

ـــــــ هاوڕێیەتیی ـــــــ

برادەرێـک لە ڕێـــی تەی مـسـنجەرەوە داوای لەکـــردم دەربـــارەی هاوڕێیەتیی ووتارێک بنوسم ..

سەرەتا هەستم کرد هاوڕێیەتیی وەک ئەکسجین و ئاو وایە، لەسەر نوسینی شتێکی زیادەیە، چونکە هەمووماڵان دوور و نزیک هاوڕێیەتییمان بە کارهـناوە یان هاوڕێیەتیی بەکاری هـناوین ..بەڵام کە لەی ووردبووەوە، بەم دەرکەوت هاوڕێیەتییش بار و دەخی جیاجیای تەدایە، کە دەکرێ لە چەند گۆشەنیگایەکەوە تەی بەوانین.

دواین پەغەمبەر ئاماژەی بە هاوڕێیەتیی داوە بەوەی کە پەیستە ئاگادار بین کە دەکەین بە هاوڕێ، چونکە هاوڕێ لەسەر ئایینی هاوڕێکەیەتی.

فریدریک نیتشە ئەڵێ : مرۆڤ پەیستی بە هاوڕێیەکە ڕزگاری بکات چونکە کاتێ کە تەنیایە لەناو خەیدا نقوم ئەبێ.

لە پێش سەربەخۆیی و ئازادیی نیشتمانییدا، هاوڕێیەتیی بریتییە لە

کەبووندەوە بە مەبەستی شۆش و تەقینەوە ..هەر بۆیە لە سەردەمی بەعس و هەموو سەردەمەکانی دیکتاتۆرکاندا، چەند گەنجێک کەبووبتنەوە، بەاویان پێکراوە و بە گومانەوە تەماشای هاوڵاتیان کردووە ..
هەموو شۆشکان لە ڕێی هاوڵاتیانەوە و بەسەر پردی هاوڵاتیدا تێپەبووون، تەنانەت پێغەمبەرانیش بە هەی هاوڵاتیانەوە توانیویانە پەیامەکانیان بگەیەنن، یوحەنا و ئەندراوس و یەهوزا هاوڵاتی نزیکی عیسا بوون هەتا پەیامەکەیان سەرخست و بەاو کردەوە ..
یوشەع و هارون و شوعەیب هاوڵاتی نزیکی موسا بوون لە پەناوی سەرخستنی پەیامەکەی..

ئەبوبەکر و حەمزە و عەلی و عومەر و بیلال یش هاوڵاتی نزیکی موحەمەد بوون لە شۆشە ئاینییە مەزنەکەیدا بەسەر زوڵم و کۆیلایەتیی و بت پەرستیدا ..
شۆشی ڕێنیسانسی ئەوروپا، لە ڕێی کەسانێ هاوڵاتەوە ڕاگەیەنرا، دانتی و ڤەرگیلی و بەکاشیۆ و تەماس مەر و ئەوانی تر..
کەواتە لەسەردەمی زوڵم و ژێر چەپۆکیی و نەهامەتییدا، هاوڵاتیەتی ئەبەتە پەیام بە شۆش و گۆڕانکاریەکان .. هەر بۆیە ئەو هاوڵاتیە ئەبەتە گەورەترین پەیوەندیی مرۆڤایەتیی، زیاتر لە هەموو پەیوەندیەک، چونکە هیوای ڕزگارکردنی کەسێگاکانی تەدا سەرهەدەدات و مژدەی ئازادیی و دادپەروەریی بە گوێی ملیۆنەها کەسدا ئەدات.
کاتێ هەموو گەلانی هیند دەبنە پشت و پەنا و هاوڵاتی سەرکردەیەکی خەبەخشی وەک گاندی ..کاتێ هەموو ڕوسیا ئەبنە پشت و پەنای سەرکردەیەکی وەکو لینین ..هەموو مالیزیا ئەبنە هاوڵاتی گیانی بە گیانیی مەهاتیر محەمەد، ئیدی ئەو ووڵاتانە ئازادی و سەربەخۆیی و دادپەروەریی ئەبنە نزیکترین دەستکەوتیان ..
بەڵام لە کەسێگا نەخشکاندا، وەکو کەسێگای خەمان، هاوڵاتیەتییش ئەکەوێتە ناو زەنگاوی خیانەت و براکوژییەوە، وەک چۆن ئایین و زانست و هونەریش بەو لاڕێیانەدا براون.. تەماشا ئەکەی هاوڵاتیان خیانەت لە یەکتری دەکەن و ..لەگەک دەترازێن و شۆی ناوخۆ ڕادەگەیەنن و …برسێتیی و قات و قڕیی ڕادەگەیەنن .. جەرگەها دەستە و تاقم و حیزب و هەز و تیرە و بنەماڵەی دژ بە یەکتری قوت ئەبنەوە، لەڕەدا ئیتر هاوڵاتیەتیی ئەبێتە تەڵەیەک و بە قاچی مرۆڤ خشباوەتە و سادەکاندا ئەتەقێ.. زەرەن ئەوانەی بە دەستی خیانەتی هاوڵاتە بە شەرەفەکانیان، ئیخباریی و قەتە و عام کران.

هەر بۆیە لە قۆناغی پێش ئازادیی و سەربەخۆیی و دادپەروەریدا، هاوکێیەتیی ڕاستەقینە لە دۆری مەزی نەخشەکێشانی شێش و گێڕانگاریدا ئەسوەتوە، بەجگە لەوە، هاوکێیەتییەکی نابەکام و هەرزە و منااڵنە هەیە، لە کاتێکدا نیشتمانەکەت لە ژێر پێی مافیا و داگیرکەرکاندایە، کەچی هاوکێکان خەریکی نەرگەلەکێشان و شەونخوونیین بە دیار فیلم و فتبێ و شەراب و حەز و ئارەزووکانیانەوە..
بەگومان دەسەاتی دیکتاتۆری دز و مافیا، هەمیشە گرنگی بەو کێنانە و جێگایانە دەدات کە هاوکێیەتیی دژە شێش دروست ئەکەن، هاوکێیەتیی مۆدێل و سێکس و غەریزە ئاژێیەکان و دوکێ و خواردنەوە و خولە وەرزشیی و دراما دوور ودرێژە بەسوودکان ..
هەر بۆیە پێویستە کەمێگا بەدبەخت و گیرفانبڕاوکان زێر ئاگاداری ئەو دوو جۆرە هاوکێیەتییە بن و ..بزانن کامیان سەریان بەرز دەکات و .. کامیان ملیان کەچتر و کەچتر ئەکات، تاکو بتوانن هاوکێیەتیی گێڕانکاریی و شێش هێبژێرن لە پێناوی بەدیهێنانی ژیانێکی شایستە و شەرەفمەندانەدا.

ـــــ موچەی کەمئەندامان ـــــ

تەوژمێک لە کەمێگادا هەیە، پێیان ئەوترێت کەمئەندامان یان کەمتوانا یان خاوەن پێداویستیی تایبەت . . ئەمانە بە هەکاری زگماک و جەنگ و کارەساتەکان ئەندامەکیان لە دەست داوە ..لەبەر ئەوە حوکمەتی بەرحمی!! کوردستان موچەی 150هەزار دیناری بە بیونەتوە، کە بە نرخی ئەمڕۆ، کەمتر لە نیو بەرمیل نەوت دەکات.
ئەم موچەیە مانگانە لە شوێنکی چاڵ و نشێوی قەراغ شار دابەش ئەکرا، کە هیچ هەکارێکی حەسانەوە و دانیشتنی تێدا نەبوو، تەنانەت تەوالێت و بەلوعەیەکی ئاوخواردنەوەیشی تێدا نەبوو، هەتاوی هاوین و بارانی زستان ڕاستەوخۆ بەر سەر و پێتاکی ئەو مرۆڤە ناساغانە ئەکەوتن ..
ساڵێک پێش ئێستا، بە ووردیی ئەو شوێنە ناخۆش و پڕ لە ئازار و نەهامەتییەم لە ووتارێکدا وێناکرد و لە چەند ڕۆژنامەیەکدا باڵوم کردەوە، هەروەکو چۆن باسی فەرمانگەی خانەنشین بوونم کرد کە بە 25 پلیکانە، ئێنجا ئەگەیتە لایان ئەوێش دیاری دەستی دەسەاتە بە خانەنشینە پیر و پەککەوتە و نەخۆشکان، کە ئەبە 25 پلیکانە ببن جا ئەگەنە فەرمانگەکەیان.
بە هەرحاڵ بیستم فەرمانگەی دابەشکردنی موچەی کەمئەندامان

گواستراوەتەوە بۆ گۆڕەکی خەبات . . لە دەی خەمدا ووتم سوپاس بۆخوا، وا دیارە پارێزگارە دەسزەکەی سلێمانی و کاربەدەستەکانی جێگایەکی مەدەرن و شیاویان بۆ ئەو کەمتوانایانە دروست کردووە تاکو بۆ ئارامیی و حەوانەوە، موچەکانیان وەربگرن ..
بەڵام کە چووم شوێنەکە، هەزار ڕەحمەتم بۆ شوێنەکەی پێشوو نارد ..
مارکێتی کابرایەکی سیاسییان بۆ کردگرتووە، لە شوێنکی نشێوی کانیانکی قەڵادا، بەرامبەر گۆڕەکی خەبات .. لەبەردەم مارکێتەکەدا پۆلیس وەستاوە ، سەدان کەمئەندام دەوریان داوە، کابرای پۆلیس هاوار ئەکا : هەوێکانتان بنن وبڕۆن لەسەر ئەو گردە چاوەڕوان بن !! ..لەسەر گردەکێش سەدان کەمتوانا چاوەڕوانە ..
کورت و کرمانج، زەربەیان زیاتر لە چوار جار، بە تەکسی هاتوونەتە ئەو شوێنە و..بە دەستی بەتاڵ و بە بە موچە گۆڕاوەتەوە ، چەن موچەیەک؟ تەنها سەد و پەنجا هەزار..
هەوە بدەن، بار و دۆخیی جێستەیی و دەروونیی ئەو مرۆڤە خاوە پەداویستییە تایبەتانە بهێنن بەرچاوی خەتان لەبەرامبەر ڕەشکییەت و دڕندەقی ئیدارەیەکی هاکزایی و بەخەم و بەبەزەیی و بە پلان و بە هەموو بەهایەکی مرۆیی.

ڕەبی موی لە بە زمانی پەنجەکانی هەوەڕ
هەرکەسە گوشەن بە دەردی گوڵخەنی دەزخ بەڕ

ـــــ ڕەشنبیری زۆڵ ـــــ

جیاکەرەوە و سیفەتەکانی ئەم جەڕە زۆڵانە یان ئەم جەڕە ڕەشنبیرانە زۆرن، دیارترینیان :
یەکەم : هیچ ئیشێک ناکەن، کەچی ژیانکی شاهانە ئەژین، کەشک و تەلارو ئوتومبیلی گرانبەها و گەشتی ووڵاتان و هەموو هەڵس و کەوتکی دەوڵەمەندکانیان تەدایە بە بە ئەوەی پوشێک بخەنە سەر پۆشێک، بە بە ئەوەی بیانییەکی زوو لە خەو هەڵستن بچن بە کرێکاریی یان بچن بە فەرمانگەیەک و لەسەر کورسی و مێزێک ئیش و مامەڵەی هاووڵاتیان ڕابپەڕنن .. هەرگیز .. ئەمانە هیچ جەڕە ئیشکی ماسولکەیی و هزری ئەنجام نادەن.

دووەم : قسەت لەگەدا ئەکەن، بەڵام چاویان بە گەشەی 180 پلە و هەندە جاریش بە گەشەی 360 پلە ئەسوڕێتەوە و چاودێریی چواردەور و پشهات و کەسایەتیی و ڕووداوەکان ئەکەن.. ئەوە بە ئەوەیە کەسکی تەزێک لە تە شت بدەستتر ببینن، یەکسەر ئەڵێن حزوری و تە پشتگوێ

ئەخەن .. ئەو چاو هەنان و چاوبردن و تەقلیدان بەچاو و مللکردن بەچاو و دەستێژکردن بە چاو، مەرکەکی گرنگی ڕەشنبیرە زمانەکانە، پەی ئەووترێ چاووەاو.

سێیەم : ئەم زمانانە یان ئەم ڕەشنبیرانە بە بە مایکی کەناڵەکان ناژین ..تەنگانەفەس ئەبن، وەکو ئامێری ڤێنتلەیتەر وایە بیان .. ئەبە بەردەوام لە بەرنامە و مەزگرد و دیبەیت و چاوپکەوتنەکاندا دەربکەون و کورسیکیان بە تەرخان بکرێ .. ئەمانە وەک چۆن ماسی بە بە ئاو ئەخنکێ، بە بە مایک و بەرنامە و کەناڵەکان ئەخنکێن ..خەیشیان ئەزانن ئەبنە جێی بەزاریی و جێت و هاوهوکەشانی بینەران، بەڵام ئەم زمانانە زۆر دوورتر ئەڕوانن، ئەمان ئەزانن بەم مایک و دەرکەوتنانە بە جۆرێ لە جۆرەکان ئەبنە هاوڕێ و هاوسۆز و کێلەی خاوەن کەناڵە پارەدارەکان .. بەو جۆرە بۆرە بۆرە ئەبنە توێژەری ڕەشنبیریی و لێکەرەوەری سیاسیی و ڕێنیشاندەر و ڕاوێژکاری دەسەڵاتداران..جا پارە و ڤێلا و گەشت و دیاریی لەو پەستانداین ..

چوارەم : ئەم ڕەشنبیرە زمانانە هیچ کەسێک دەرەقەتی دەمیان نایەت، چونکە دەم لای ئەم زمانانە تاکە ئەندامێکیانە کە ئیش ئەکات و پارە و سامانێکی زۆر پەیدا ئەکات، هەر بۆیە ئەتوانن بە چەندەها سەعات قسە بکەن بە بە وەستان بە بە هەڵەی چاپ و هەڵەی ڕێزمانیی .. لەم ڕووەوە زۆر بەتوانان.. ئەتوانن لە ماوەی پێنج خولەکدا کەسێکت بە بکەن بە دوژمنی گەل و نیشتمان، دوای ئەو پێنج خولەکە ئەگەر دەسەڵات بکەوێتە لای ئەو کەسە، یەکسەر بەت ئەکەن بە کاریزما و سەرکردەی نیشتمانیی و سیمبوڵی نەتەوەیەک..ئەمانە شەرم ناکەن، لە هەموو گەڵانکاریيەکی گەورەکاندا، هەر لە تەڵە ئەخەن و لە ووشک ئەنوون .. تەنانەت دوای کەوتا و جەنگ و شەڕشکان، بە شێوەیەکی زۆر خەراخەیان ئەگەڕێن و وای نیشان دەدەن کە لە دەسەڵاتە ڕوخاوەکەدا، شانەی نهێنیی بووبن و بە ئەوەی ئاشکرا نەبن، کاسە لەسیی و سەماکەریی و زوناژەنییان کردووە .. واتا خیانەتکانیشیانت بە نرخێکی زۆر گران پێ دەفرۆشنەوە..بە کورت و کرمانجیی، ئەمانە بە هیچ جۆرێک دەمیانت بە ناگیرێت، تەنانەت لە ناو لەشفرۆشکانیشدا بە ڕووت و قوتیی بیانگریت، یەکسەر وات تێدەگەیەنن کە ئەوان بە مەبەستی دەرس دادان و ئامۆژگارییکردنی لەشفرۆشکان لەو جێگایەدا بوون، ئەو هەتاکو خەیشیان ڕووت نەکەنەوە، گوێیان لە ناگرن، هەر بۆیە ناچار بوون خەیان ڕووت بکەنەوە..!

پێنجەم : ڕەشنبیرە زمانەکان کتێب و چاپکراویان زۆرە، بەڵام لە

کتێبەکانیاندا هیچ شتێک نادزیتەوە تازە بێ، یان سەرنجت ڕابکێشێ، تەنها ڕێزکردنی پیت و وشە و ڕستەکانن، ئەیانخوێنیتەوە، هەست ئەکەیت نەووشەکان پەیوەندییان بە یەکەوە هەیە و نە ڕستەکانیش یەکتری تەواو ئەکەن.. لە هەمووی خۆشتر، لە چاپکردنی هەموو ئەو کتێبانەدا دینارێکی خەیان خەرج نەکردووە، تەکەیان لەلایەن دەزگاکانی حیزب و دەسەڵاتەوە بە چاپکراون، ئیتر تە تێیان دەگەیت یان نا، ئەوەیان کۆشەی خۆتە.

شەشەم : دەرکەوتنی ئەم زمانە بە جل و بەرگی جەرا و جەرەوە .. چەندین جلی کوردی، ڕانک و چۆغە و موادخانیی و کەوا وسێتە و فەقیانە و فەرەنجی و کوڵەباڵ و کەوش و کەاش و جەرەها جامانە و مشکی و چیت و گۆچان و خەنجەری دەبان و شتی کولتوورییان هەیە، ئەمانە جلی ئیش و پارە پەیدا کردنن، بە هەموو بنەیەک جلی تایبەتیان ئامادەیە و یەکسەر بە بەردەم مایک و سکرینەکان ..تاکو زیاتر و زیاتر بمانە ناو دڵی سەرەک حیزب و سەرەک تیرە و هەزە خاوەن پارە و پلە و پێستەکانەوە.

حەوتەم : ئەم ڕۆشنبیرە زمانە بەردەوام منەت ئەکەن بەسەر خەڵکدا، گوایا هەموو ژیانی خەیان لە پێناوی سیاسەت و ڕۆشنبیریی نیشتمانیی و نەتەوایەتیدا خەرج کردووە.. گوایا هەموو لاویان لە زیندانەکانی ڕژمی گەڕبەگەی پێشوودا خەسار کردووە و چەندین جار لە ژێر ئەشکەنجەدا ، مردوون و بەلام خوا نیکوشتوون .. ئەمانە بەردەوامن لە نیشاندانی خەیاندا وەک قوربانیی و شەهیدی زیندوو، بەردەوامن لە منەتکردن بەسەر خەڵکیدا کە ئەگەر ئەمان نەبوونایە هەرگیز ئەمە دروست نەدەبوو، هەرگیز ئەو میللەتە ئازادیی و سەربەخۆیی بە خۆیەوە نەدەدی، لە کاتێکدا ئەم زمانە خەیان جاش و داردەست و کاسەلیسی ڕژمەکانی پێشوو بوون، بەڵام وەک ووتمان کە ئەوەڕە دەم بخاتە دەمیان و پێیان بڵێ وانییە، هەر بە بزووتنەوەی دەم و گفت وگۆ و هونەرەکانی قسە و ووتاردان و سوێندی درۆ و زاراوەکانی شەهیدان و نیشتمان، کارەکت پەدەکەن، پێیان بڵێی داوای لێبوردن دەکەین جیقاراکان، ماندێلاکان،فریادڕەسانی نیشتمان .

هەشتەم : سیفەتێکی تری ئەم ڕۆشنبیرە زمانە ئەوەیە کە لە هیچ شوێنە دڕناکەون پارە و خەڵات و بڕاتی تەدا نەبێ.. هەرگیز ووشەیەک بە خەڵایی ناڵێن، ووشەیەک بە بڕامبەر نانوسن .. هەرگیز لە بەاوکراوەیەکی میللیدا دڕناکەون و . .لایک و کۆمێنت وەوون کردنەوە بە بەرهەمی لاوەک نانوسن .. هەرگیز ڕۆنمایی کەسێک ناکەن کە پەویستی بە ڕۆنمایی و ڕۆنیشاندانە، بە پێچەوانەیشەوە کاتێ

بەنەیەکی حیزبیی و سیاسیی دەتە ئاراوە، بە سنگەخشکەیش بە خەیانی پە دەگەیەنن و ..وەکو قارچک لەبەردەم بەندگە و سکرینی ەاگەیاندنە چەور و پارەدارەکاندا قوت ئەبنەوە و بە سەعات قسە ئەکەن و خەیان شیــــن و مەر ئەکەنەوە و ..بنەمــــاەە دەســــەاتدارە گەنــــدەەکان ئەگەیەنن کەشکەلانــــی فەلەک .. بە ەاســــتی زەە و حەرمــــزادەن ئەم ەەشنبیرانە.

ئینجا سەیرەکی چواردەوری خەتان و کەناە و ەاگەیاندنەکان بکەن، بزانن ەەژەی ئەو ەەشنبیرە زەەانە چەند زەرن …